РІДКІСНІ ТА ЗНИКАЮЧІ

ВИДИ ТВАРИН ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Департамент екології та природних ресурсів
Львівської обласної державної адміністрації
Інститут екології Карпат НАН України
Державний природознавчий музей НАН України
Львівський національний університет ім. І. Франка
Донецький національний університет

Рідкісні та зникаючі види тварин Львівської області

Львів – 2013

УДК 504.74(477.83)
ББК Е60*884(4УКР-4ЛЬВ)
Б 33

Рідкісні та зникаючі види тварин Львівської області / ред. А.-Т.В.Башта, Ю.В.Канарський, М.П.Козловський. – Львів: Ліга-Прес, 2013. – 224 с.

Книга висвітлює сучасний стан рідкісних і зникаючих видів тварин Львівської області України. Вона охоплює як види з Червоної книги України (2009), що поширені на цій території, так і регіонально рідкісні види тварин області. Наведено найновішу інформацію про поширення, середовище існування, екологічні особливості рідкісних видів тварин, зроблено оцінку сучасного стану їхніх популяцій на території Львівщини, а також вказано природоохоронні статуси видів, фактори загрози для їх популяцій і запропоновані заходи охорони. Видання ілюстроване фотографіями і картосхемами поширення видів на території області.

Для зоологів, екологів, студентів природничих факультетів вищих навчальних закладів, усіх зацікавлених натуралістів і любителів природи.

Rare and threatened animal species of the L'viv region (Ukraine) / A.-T.Bashta, Yu.Kanarsky, M.Kozlovsky (Eds). – Lviv: Liga-pres, 2013. – 224 pp.

The book is devoted to the survey of present state of the rare and threatened animals, which occur within the Lviv region (Ukraine), and it consist the data about current state and distribution of those animals in the area. There are included both animals from Ukrainian Red Data Book (2009) occurring in the region with regionally rare animal species. There is actual information about distribution, habitats and ecological requirements of the animal species, their number and present state in the region, conservation status, threats and conservation measures given in the issue. It has illustrated by photos and distribution maps of the species.

For the persons interested in zoology and ecology, students of natural history, all naturalists and amateurs of nature.

Редактори-упорядники: А.-Т.В.Башта, Ю.В.Канарський

Науковий редактор: М.П.Козловський

Колектив авторів:
Башта А.-Т.В., Канарський Ю.В., Андріанов О.В., Бокотей А.А., Геряк Ю.М., Горбань І.М., Гринчишин Т.Ю., Гураль Р.І., Гураль-Свердлова Н.В., Дзюбенко Н.В., Дикий І.М., Івашків І.М., Коновалова І.Б., Кусьнеж О.В., Лєснік В.В., Мартинов В.В., Мартинов О.В., Панін Р.Ю., Решетило О.С., Різун В.Б., Струс Ю.М., Черемних Н.М.

Видання книги здійснене за підтримки Департаменту екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації.

ISBN 978-966-397-202-2

© Андріанов О.В., Башта А.-Т.В., Бокотей А.А., Геряк Ю.М., Горбань І.М., Гринчишин Т.Ю., Гураль Р.І., Гураль-Свердлова Н.В., Дзюбенко Н.В., Дикий І.М., Івашків І.М., Канарський Ю.В., Козловський М.П., Коновалова І.Б., Кусьнеж О.В., Лєснік В.В., Мартинов В.В., Мартинов О.В., Панін Р.Ю., Решетило О.С., Різун В.Б., Струс Ю.М., Черемних Н.М.

ЗМІСТ

Передмова 4

Вступ 5

Описи видів 7

Тип Членистоногі – Arthropoda 8

Клас Комахи – Insecta 8

Тип Молюски – Mollusca 91

Клас Черевоногі – Gastropoda 91

Клас Двостулкові – Bivalvia 97

Тип Хордові – Chordata 100

Клас Міноги – Petromyzontida 100

Клас Променепері риби – Actinopterygii 101

Клас Земноводні – Amphibia 108

Клас Плазуни – Reptilia 115

Клас Птахи – Aves 118

Клас Ссавці – Mammalia 170

Перелік рідкісних видів тварин, які не включені в нариси 202

Список використаних джерел 208

Алфавітний покажчик українських назв тварин 218

Алфавітний покажчик латинських назв тварин 221

ПЕРЕДМОВА

Антропогенний вплив на живу природу призвів до зникнення з нашої планети багатьох видів і підвидів тварин, рослин і грибів. Зменшення біорізноманітності – це ознака деградації біоти, загрози руйнування природних механізмів стабілізації природного середовища, порушення екологічної рівноваги. Очевидно, що найвразливішим компонентом біорізноманіття є рідкісні види тварин і рослин.

Збереження генофонду живих істот і, насамперед, видів, що перебувають під загрозою зникнення, – одне з головних завдань охорони природного середовища, й охоплює як охорону окремих видів, так і збереження середовища їхнього існування.

З метою ефективного збереження та відтворення природних рослинних і тваринних ресурсів, і, тим самим, підтримання біотичної різноманітності, практичної реалізації положень законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про Червону книгу України», обласні ради України, а також Верховна рада АР Крим мають право створювати й затверджувати списки рідкісних і тих, що зникають, видів рослин і тварин, котрі потребують охорони на регіональному рівні. Вони є базою для підготовки регіональних програм порятунку окремих видів, можуть функціонувати як самостійно, так і бути частиною програм більшого масштабу: міжрегіональних, загальнодержавних, міжнародних.

У 2007 році був затверджений Список регіонально рідкісних і зникаючих видів тварин Львівської області. Детальніша інформація про ці види була наведена у колективній праці «Рідкісні види тварин Львівської області» (2006). Але протягом останніх років були отримані нові дані про стан багатьох рідкісних видів тварин на Львівщині, узагальнення яких лягло в основу нинішнього видання.

Ведення національної Червоної книги і регіональних червоних списків зумовлене необхідністю здійснення моніторингу стану рідкісних і зникаючих видів, існування яких можливе лише за умови збереження та відновлення природних екосистем, у яких вони існують.

Занесення видів до Червоної книги чи регіонального списку – це лише перший крок для їх охорони. Наступними повинні стати розроблення та реалізація для кожного з них конкретних заходів з їх збереження в країні чи окремій області. Проте, ми вбачаємо своїм завданням також інформування широких кіл громадськості про стан популяцій рідкісних і зникаючих видів тварин у нашому регіоні. Сподіваємося, що ця книга буде ще однією важливою віхою у шляхетній справі захисту нашої живої природи.

Недостатня кількість даних про поширення, чисельність і сучасних стан популяцій багатьох раритетних видів тварин спонукає авторів цієї книги звернутися з проханням до всіх спеціалістів-біологів та аматорів повідомляти про спостереження тварин, занесених до Червоної книги України та Списку регіонально рідкісних видів Львівської області, про їх загибель і порушення їхніх оселищ за адресою:

м. Львів 79026
вул.Козельницька, 4
Інститут екології Карпат НАН України
«Список рідкісних і зникаючих тварин Львівської області»

ВСТУП

Книга «Рідкісні та зникаючі тварини Львівської області» містить нариси про 102 види хребетних і 92 – безхребетних тварин, які потребують охорони на території регіону. Кожен нарис супроводжений картосхемою поширення виду в області та його кольоровим фотознімком.

У книзі описані види тварин, що трапляються в сучасних межах Львівської області та щодо котрих є інформація про їх реально чи потенційно загрозливий стан.

Насамперед, увагу приділено видам, котрі занесені до нового видання «Червоної книги України» (2009). Більшість з них детально розглянуті в нарисах. Решта видів – переважно ті, щодо яких немає достовірної інформації про сучасне поширення в області, відомі за сумнівними давніми вказівками або є нерезидентними мігрантами – наведені в анотованому переліку після основної частини.

Стосовно регіонально рідкісних і зникаючих видів тварин Львівської області, то їх відбирали за такими основними критеріями:

1) наявність у Червоному списку МСОП (IUCN Red List Of Threatened Animals, 2006-2013) та у Додатках Бернської конвенції (1994) – види, які можуть бути оцінені як загрожені в Україні та області;

2) види, котрі за наявною інформацією, на території Львівщини рідкісні або перебувають під загрозою зникнення, але не мають охоронного статусу на міжнародному чи національному рівнях.

Підставою для занесення виду до списку регіонально рідкісних і зникаючих тварин Львівської області служать дані про небезпечне зменшення його чисельності і (або) території поширення, про несприятливі зміни умов існування цього виду та інші дані, що свідчать про необхідність проведення заходів для його збереження та відновлення.

До регіонально рідкісних **хребетних** тварин включили також види, головний ареал котрих лежить поза межами України, а в краю поширені лише периферійні популяції, часто острівні та нетривалі (наприклад, чапля руда, квак тощо), залежні від основних популяцій. З погляду біології та охорони природи, врахування таких популяцій є досить важливим, оскільки вони є еволюційними одиницями, завдяки яким реалізується видотвірний процес, а у випадку мобільних видів (наприклад, птахів чи кажанів) вони є важливими елементами метапопуляцій.

Враховані також види птахів, що в XX ст. гніздилися, а тепер виявлені лише на прольотах і залітні, або й взагалі зникли і пізніших даних про них немає чи дуже мало. Вони, переважно, вказані у відповідному переліку без представлення нарисів.

Стосовно **безхребетних** тварин, то ситуація з ними виявилася складнішою. Це зумовлене, передовсім, їх величезною таксономічною різноманітністю, дрібними розмірами й прихованим способом життя, а відтак – браком даних щодо багатьох таксономічних груп. Тому загальний список видів ми були змушені обмежити відносно небагатьма, які відповідають таким вимогам до «червонокнижних» видів безхребетних тварин:

1) рідкісні та зменшують свою чисельність;

2) досить великі та мають яскраво виражені ознаки, що дозволяє достовірно визначити їх фахівцям та аматорам-натуралістам, котрі не мають спеціальної підготовки (це важливо для експрес-оцінки територій);

3) можуть бути індикаторними і свідчити про ступінь збереженості чи деградації угруповань та екосистем.

З метою уніфікації форми подання матеріалу використано таку схему опису видів:

УКРАЇНСЬКА НАЗВА ВИДУ

Повна наукова назва виду **(латинська, з іменем автора і датою опису).**

Родина, ряд.

Охоронний статус – охоронні категорії, встановлені для виду в міжнародних і національних документах (МСОП, Бернська і Боннська конвенції, Директива щодо збереження біотопів, флори та фауни Європи, Вашингтонська конвенція, Червона книга України).

Поширення – загальний ареал виду. Поширення в Україні та у Львівській області.

Екологічні особливості – коротка аутекологічна характеристика виду (насамперед, в Україні та в області). Тут, передовсім, наведена інформація про характерні біотопи та особливості життєвого циклу виду.

Сучасний стан – оцінка теперішнього (починаючи з 1990-х років) поширення й тенденцій до змін чисельності популяцій виду на території області (цифрові дані стосовно чисельності наведені в небогатьох випадках, оскільки вони переважно відсутні або застарілі, поверхневі чи фрагментарні й неадекватно висвітлюють сучасну ситуацію з видами в регіоні).

Фактори загрози – чинники, які негативно впливають на стан популяції виду в Україні та на території області.

Рекомендовані заходи охорони – запропоновані на підставі екологічних особливостей виду, сучасному стані його популяцій, факторах загрози для існування та загальних рисах теперішньої екологічної ситуації в області.

Основні джерела інформації – як літературні, так й отримані від респондентів безпосередньо.

Автори тексту нарису та фотознімків.

У багатьох нарисах дані про поширення рідкісних видів свідомо наведені без деталізації й обмежуються інформацією про їх наявність на території тих чи інших адміністративних чи фізико-географічних районів. Це зумовлене необхідністю зберегти локальні популяції рідкісних видів (зокрема, метеликів та інших красивих комах, хижих птахів тощо) від браконьєрського здобування і згубного для них підвищеного зацікавлення з боку населення.

У нарисах використані такі скорочення:

ЧКУ– Червона книга України (2009);

ЧКУК – Червона книга Українських Карпат (2011);

IUCN – Червоний список Міжнародної спілки охорони природи, IUCN Red List of Threatened Animals (2006–2013);

BernC – Бернська конвенція (1979): Конвенція про охорону дикої флори, фауни та природних оселищ в Європі (з номером Додатку);

BonnC– Боннська конвенція (1979): Конвенція про охорону мігруючих видів тварин (з номером Додатку);

CITES – Вашингтонська конвенція (1973): конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої флори та фауни, що перебувають під загрозою зникнення (з номером Додатку)

HD – Директива щодо збереження біотопів, флори та фауни Європи, 1992 (з номером Додатку);

BD – Директива щодо збереження диких птахів, 1979 (з номером Додатку);

ЗМ ЛНУ – Зоологічний музей Львівського національного університету ім. І. Франка;

ДПМ – Державний природознавчий музей НАН України у м.Львові.

На картосхемах позначено:

– порожнім кружечком – місця знахідок (перебування виду) до 1990 р.;

– заповненим кружечком – те саме, після 1990 р;

- жовтим квадратиком (лише для деяких видів птахів) – місця гніздування.

Автори висловлюють щиру подяку усім колегам – як фахівцям, так і аматорам, за консультації та надану інформацію щодо окремих видів і груп тварин. Особлива подяка – І. Круглову, за підготовку картосхеми Львівської області.

Тип **МОЛЮСКИ – MOLLUSCA**

Клас **ЧЕРЕВОНОГІ – GASTROPODA**

СТАВКОВИК ЛИПКИЙ

Lymnaea glutinosa (O.F. Müller, 1774)

Родина Ставковикові – Lymnaeidae

Ряд Ставковиковоподібні – Lymnaeiformes
[= Basommatophora]

Охоронний статус. Львівська обл.: регіонально рідкісний.

Поширення. Європа, Західний Сибір.
В Україні відомий з басейнів річок: Прип'яті (ок. м. Ковель, Волинська обл.; ок. м. Дубровиця; Рівненська обл.), середнього Дніпра (ок. м. Коростишів, Житомирська обл.; с. Пуща-Водиця, Київська обл.), верхнього (р. Жижва в ок. с. Верчани, Стрийський р-н, Львівська обл.; ок. смт Івано-Франкове, Яворівський р-н, Львівська обл.) і середнього Дністра (стави на р. Серет, Тернопільська обл.).

Екологічні особливості. Стагнофільний вид, населяє переважно постійні стоячі та повільно текучі водойми із замуленими, торф'янистими або глинисто-піщаними донними відкладами.

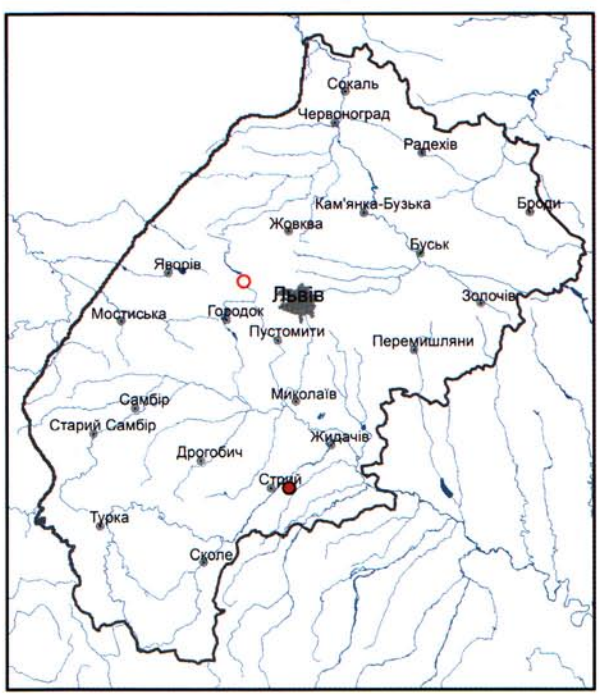

Може траплятися також у заплавах річок і в меліоративних каналах, розташованих на території пасовищ.

Сучасний стан. В околицях с. Верчани Стрийського р-ну щільність заселення гідротопу становила 5-20 особин на м^2 (2002-2004 рр.).

Фактори загрози. Докладно не з'ясовані.

Рекомендовані заходи охорони. Не розроблені.

Основні джерела інформації: Здун, 1960; Стадниченко, Иваненко, 1985; Гураль, 2004; Стадниченко, 2004; Гураль-Сверлова, Гураль, 2012; Bakowski, 1884; Frömming, 1956.

Автори: Р.І.Гураль, Н.В.Гураль-Сверлова
Фото: Н.В.Гураль-Сверлова

ГРАНАРІЯ ЗЕРНОВА або РАВЛИК ПШЕНИЧНИЙ

Granaria frumentum (Draparnaud, 1801)

Родина Хондриніди, або равлики зернові – Chondrinidae

Ряд Геофіли – Geophila [=Stylommatophora, Limaciformes]

Охоронний статус. ЧКУ: рідкісний.

Поширення. Гірські масиви Західної та Середньої Європи, Карпати, Балканський півострів.
В Україні відомий з Карпат (Угольське відділення Карпатського біосферного заповідника, Закарпатська обл.) і Гологір (ур. Лиса гора, ок. с. Словіта, Червоне і Ясенівка, Золочівський р-н, Львівська обл.). Кілька порожніх черепашок було знайдено наприкінці XIX ст. в околицях с. Руда (Кам'янсько-Бузький р-н, Львівська обл.), у наносах р. Західний Буг.

Екологічні особливості. Населяє біотопи, багаті на вапно: сухі та теплі схили з низьким трав'яним покривом, кам'яні розсипи та скелі. Живиться лишайниками. Активний у дощову погоду або вночі. В інший час ховається в тріщинах і порожнинах скель, під камінням, у поверхневому шарі ґрунту і серед рослинних решток.

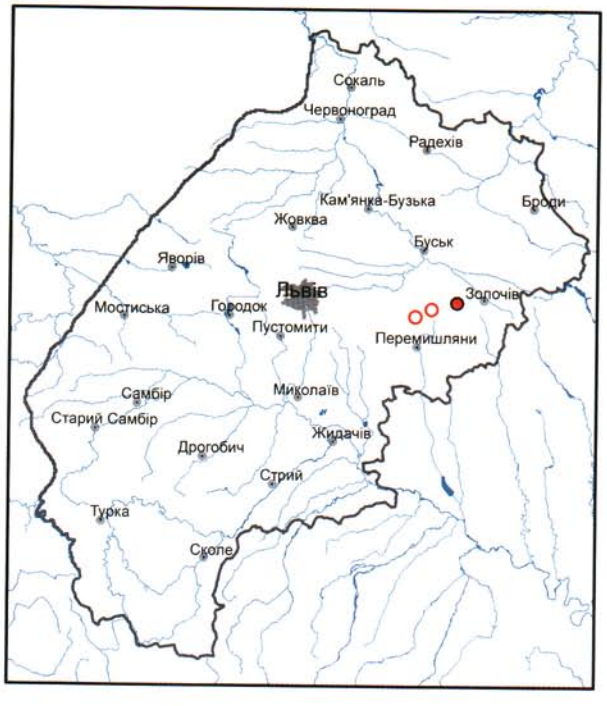

Сучасний стан. На території області збереглися окремі невеликі популяції, які перебувають під загрозою зникнення (унаслідок зникнення відповідних біотопів).

Фактори загрози. Сільськогосподарське використання біотопів виду або надмірне рекреаційне навантаження.

Рекомендовані заходи охорони. Охорона біотопів виду.

Основні джерела інформації: Дамянов, Лихарев, 1975; Червона книга України (2009); Гураль-Сверлова, Гураль, 2012; Bąkowski, 1884.

Автори: Р.І.Гураль, Н.В.Гураль-Сверлова
Фото: Н.В.Гураль-Сверлова

ДАУДЕБАРДІЯ РУДА

Daudebardia rufa (Draparnaud, 1805)

Родина Даудебардії – Daudebardiidae

Ряд Геофіли – Geophila [=Stylommatophora, Limaciformes]

Охоронний статус. Львівська обл.: регіонально рідкісний.

Поширення. Середня, Південна і Південно-Східна Європа.
В Україні відомо декілька знахідок на території Львівської (околиці м. Львова і с. Руда, Кам'янсько-Бузький р-н) та гірської частини Чернівецької областей.

Екологічні особливості. Населяє вологі листяні ліси, переважно у горах. Тримається під товстим шаром листяної підстилки, у ґрунті або під камінням; часто поблизу водойм. Хижак, живиться дощовими червами, слимаками, личинками комах.

Сучасний стан. Спеціально не досліджувався.

Фактори загрози. Докладно не з'ясовані.

Рекомендовані заходи охорони. Охорона біотопів виду.

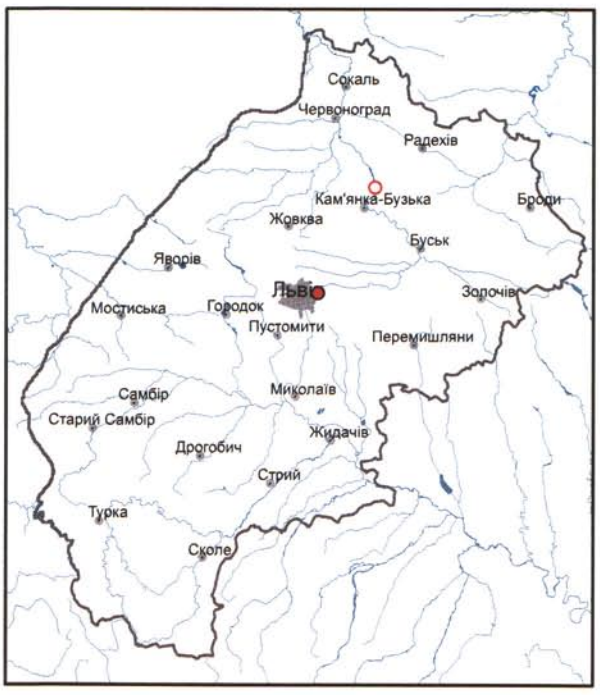

Основні джерела інформації: Гитилис, 1959; Дамянов, Лихарев, 1975; Гураль-Сверлова, 2012; Kerney et al., 1983.

Автори: Р.І.Гураль, Н.В.Гураль-Сверлова
Фото: Н.В.Гураль-Сверлова

ДАУДЕБАРДІЯ КОРОТКОНОГА

Daudebardia brevipes (Draparnaud, 1805)

Родина Даудебардії – Daudebardiidae

Ряд Геофіли – Geophila [=Stylommatophora, Limaciformes]

Охоронний статус. Львівська обл.: регіонально рідкісний.

Поширення. Середня і Південно-Східна Європа.
В Україні живі особини були знайдені лише в м. Львові (лісопарк Погулянка) та його околицях (Голоско). Наприкінці XIX ст. кілька порожніх черепашок було зібрано в околицях с. Руда (Кам'янсько-Бузький р-н, Львівська обл.), у наносах р. Західний Буг.

Екологічні особливості. Населяє вологі листяні ліси, переважно в горах. Тримається під товстим шаром листяної підстилки, у ґрунті або під камінням; часто поблизу водойм. Хижак, живиться дощовими червами, слимаками, личинками комах.

Сучасний стан. Спеціально не досліджувався.

Фактори загрози. Руйнування біотопів виду, особливо внаслідок розширення міської забудови Львова.

Рекомендовані заходи охорони. Охорона біотопів виду. Можна рекомендувати охорону вільшняка в районі вул. Винниця (м.Львів), який підлягає сильному рекреаційному навантаженню та є місцем самовільного вивезення сміття.

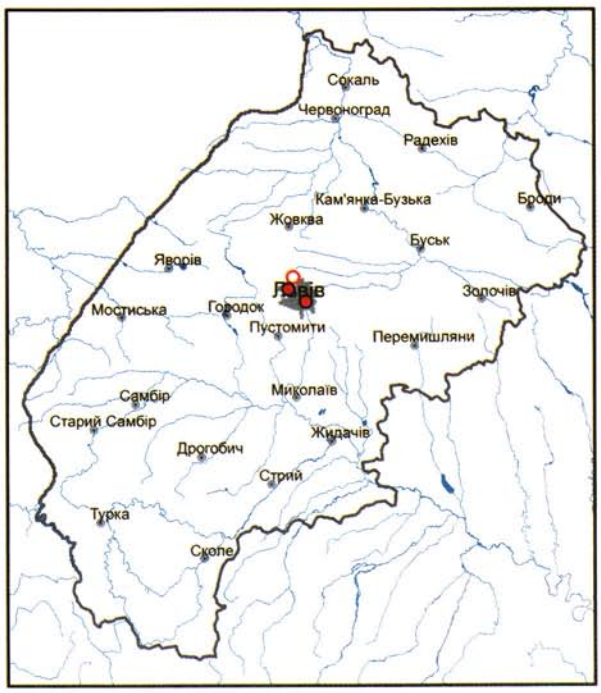

Основні джерела інформації: Дамянов, Лихарев, 1975; Сверлова, 2006; Гураль-Сверлова, Гураль, 2012; Kerney et al., 1983.

Автори: Р.І.Гураль, Н.В.Гураль-Сверлова
Фото: Н.В.Гураль-Сверлова

ПЛІКУТЕРІЯ ЛЮБОМИРСЬКОГО або РАВЛИК ВОЛОХАТИЙ ЛЮБОМИРСЬКОГО

Plicuteria lubomirskii (Slósarski, 1881)

Родина Гігроміїди, або равлики подібні – Hygromiidae

Ряд Геофіли – Geophila [=Stylommatophora, Limaciformes]

Охоронний статус. ЧКУ: вразливий.

Поширення. Гірські області Середньої Європи: Судети, Татри, Карпати.
В Україні спорадично трапляється на північно-східному макросхилі Українських Карпат та на заході Подільської височини. На території області відомий з м. Львова (найбільша популяція – в РЛП «Знесіння»), Бродівського (ок. с. Підгірці), Дрогобицького (ок. м. Борислав), Перемишлянського (ок. с. Свірж), і Яворівського (ок. смт Івано-Франкове) районів.

Екологічні особливості. Населяє переважно ділянки з високою трав'яною рослинністю у лісах (по берегах струмків, на узліссях тощо) та відкриті лучні біотопи.

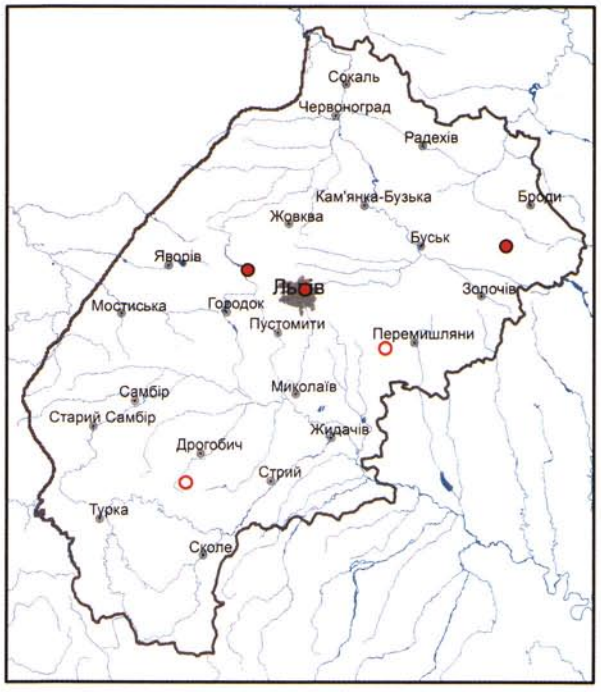

Сучасний стан. Щільність українських популяцій становить у середньому 4-5 особин на м^2, інколи – до 10 особин на м^2 (Байдашников, 2009). У Львівській області спеціальних обліків не проводили. Окремі популяції можуть тривалий час зберігатися навіть на території населених пунктів (Львів).

Фактори загрози. Руйнування біотопів унаслідок господарської діяльності.

Рекомендовані заходи охорони. Збереження біотопів виду.

Основні джерела інформації: Шилейко, 1978; Байдашников, 1989; Червона книга України (2009); Гураль-Сверлова, 2012.

Автори: Р.І.Гураль, Н.В.Гураль-Сверлова
Фото: Н.В.Гураль-Сверлова

ТРОХУЛЮС ОПУШЕНИЙ або РАВЛИК ДОВГОВОЛОСИЙ

Trochulus villosulus (Rossmässler, 1838)

Родина Гігроміїди, або равлики подібні – Hygromiidae

Ряд Геофіли – Geophila [=Stylommatophora, Limaciformes]

Охоронний статус. ЧКУ: вразливий.

Поширення. Ендемік Західних Карпат. В Україні відомий з північно-західної частини Передкарпаття на території Самбірського (околиці м. Самбір, с. Корналовичі, с. Погірці) та Старосамбірського (ок. м. Добромиль) районів Львівської області. Наприкінці XIX ст. був знайдений також поблизу м. Мукачеве (Закарпатська обл.), але пізніше повторно виявлений не був.

Екологічні особливості. Населяє різнотравні ділянки вздовж річок і струмків у широколистяних і чорновільхових лісах. У теплий період року тримається серед густої трави. Живиться гниючими та зеленими частинами трав.

Сучасний стан. Місцями щільність популяцій може сягати 25–30 особин на м^2.

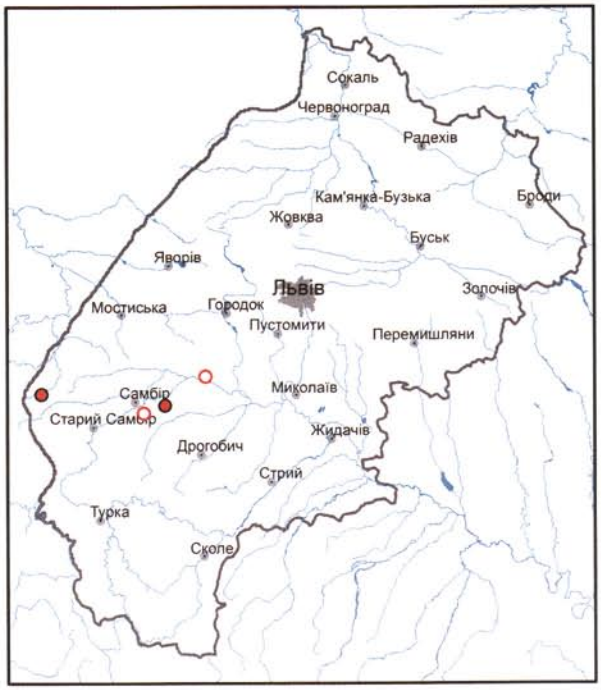

Фактори загрози. Вирубування лісу, лісогосподарські роботи, випасання худоби.

Рекомендовані заходи охорони. Збереження рослинності біля лісових річок і струмків.

Основні джерела інформації: Байдашников, 1989; Червона книга України (2009); Гураль-Сверлова, 2012.

Автори: Р.І.Гураль, Н.В.Гураль-Сверлова
Фото: Н.В.Гураль-Сверлова

Клас **ДВОСТУЛКОВІ – BIVALVIA**

ПЕРЛІВНИЦЯ ТОВСТА

Unio crassus Philipsson, 1788

Родина Перлівницеві – Unionidae

Ряд Перлівницеподібні – Unionoida [=Unioniformes]

Охоронний статус. IUCN: LR/NT; HD: II, IV; Львівська обл.: регіонально рідкісний.

Поширення. Європа.
Спорадично поширений на всій території України. У другій половині XIX – першій половині XX ст. був одним із фонових видів перлівницевих у водоймах України. Пізніше у зв'язку з антропогенним забрудненням водного середовища кількість і щільність популяцій різко зменшилася.
У Львівській області був виявлений у водоймах Городоцького, Дрогобицького, Жидачівського, Жовківського, Кам'янсько-Бузького, Миколаївського, Пустомитівського, Сокальського, Старосамбірського, Турківського, Яворівського районів, проте більшість знахідок стосуються періоду від другої половини XIX до середини XX ст. Єдина сучасна знахідка з території Львівської обл. була в 2002 р. у р. Верещиця, в ок. смт Великий Любінь Городоцького р-ну.

Екологічні особливості. Реофільний вид, заселяє переважно невеликі чисті річки зі швидкою течією. Вибагливий до чистоти води.

Сучасний стан. Невідомий.

Фактори загрози. Хімічне та органічне забруднення водойм.

Рекомендовані заходи охорони. Заходи, спрямовані проти антропогенного забруднення водного середовища. Надання виду офіційного охоронного статусу шляхом занесення до Червоної книги України за категорією «вразливий».

Основні джерела інформації. Стадниченко, 1984, 1986; Корнюшин, 2002; Мельниченко та ін., 2004; Гураль, 2004; Гураль-Сверлова, Гураль, 2012; Bąkowski, 1884; Korniushin et al., 2002.

Автор: Р.І.Гураль
Фото: Н.В.Гураль-Сверлова

ПСЕВДАНОДОНТА ВУЗЬКА

Pseudanodonta complanata
(Rossmässler, 1835)

Родина Перлівницеві – Unionidae

Ряд Перлівницеподібні – Unionoida
[=Unioniformes]

Охоронний статус. IUCN: LR/NT; Львівська обл.: регіонально рідкісний.

Поширення. Європа.
Спорадично поширений на території України. У Львівській області виявлений у Городоцькому (р. Верещиця в ок. смт Великий Любінь і м. Городок), Жовківському (ок. с. Кулява), Кам'янсько-Бузькому (р. Західний Буг в ок. с. Руда), Сокальському (р. Західний Буг в ок. м. Сокаля), Стрийському (постійні стоячі водойми в басейні р. Стрий в ок. с. Ходовичі) районах.

Екологічні особливості. Населяє великі та малі річки, їх заплави, озера. Тримається переважно на ділянках зі стоячою або повільно протічною водою, піщаними або піщано-мулистими донними відкладами.

Сучасний стан. В околицях с. Ходовичі Стрийського р-ну щільність заселення водойм становила 2-10 особин на м^2 (2002-2004 рр.). За літературними даними, на території України цей показник переважно не перевищує 0,1-0,4 особин на м^2.

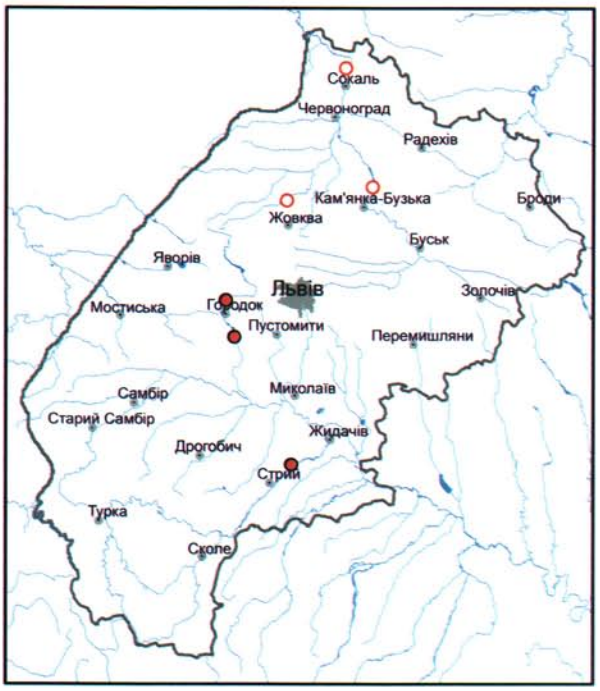

Фактори загрози. Хімічне та органічне забруднення водойм.

Рекомендовані заходи охорони. Не розроблені. Надання виду офіційного охоронного статусу шляхом занесення до Червоної книги України за категорією «вразливий».

Основні джерела інформації: Стадниченко, 1984, 1986; Корнюшин, 2002; Гураль, 2004; Мельниченко та ін., 2005; Гураль-Сверлова, Гураль, 2012; Bąkowski, 1891; Korniushin et al., 2002.

Автор: Р.І.Гураль
Фото: Н.В.Гураль-Сверлова

ГОРОШИНКА ГАРНА

Pisidium pulchellum Jenyns, 1832

Родина Кулькові – Sphaeriidae

Ряд Венероїди – Veneroida [=Luciniformes]

Охоронний статус. Львівська обл.: регіонально рідкісний.

Поширення. Європа, північна частина Азії. В Україні відомий з Волинської, Житомирської, Полтавської та Чернігівської областей. У Львівській області поодинокі особини виявлені в постійних стоячих водоймах, розташованих на території природного заповідника «Розточчя» (околиці смт Івано-Франкове, Яворівський р-н).

Екологічні особливості. Найбільшої щільності сягає в постійних стоячих водоймах на глибині до 1 м, у місцях масового розвитку водної рослинності, переважно на мулистих донних відкладах. Оселяється також у струмках, невеликих, рідше – у великих ріках.

Сучасний стан. Невідомий.

Фактори загрози. Докладно не з'ясовані.

Рекомендовані заходи охорони. Надання виду офіційного охоронного статусу шляхом занесення до Червоної книги України за категорією «вразливий».

Основні джерела інформації: Стадниченко, 1984; Корнюшин, 2002; Piechocki, 1989; Korniushin et al., 2002.

Автор: Р.І.Гураль
Фото: Н.В.Гураль-Сверлова